

Paraplubestand voor 'vlaggen' zeldzame dieren

Dieren die tot een zeldzaam ras behoren, kunnen een aparte status krijgen in de regelgeving, maar dan moeten ze wel als zodanig herkenbaar zijn. Op verzoek van het Ministerie van Economische Zaken heeft de SZH daartoe het zogenoemde paraplubestand opgezet rond zeldzame rassen.

Via het paraplubestand kunnen dieren in het Identificatie- en Registratie-systeem (I&R) herkend worden door middel van een vlag, te gebruiken bij uitbraak van dierziekten en sinds 2017 ook bij de fosfaatregelgeving.

Verdragen

De Nederlandse overheid heeft door ondertekening van de 'Convention on Biological Diversity en het Global Plan of Action on Animal Genetic Resources' de verplichting om te voorkomen dat het aantal dieren behorend tot een zeldzaam Nederlands ras vermindert. Een groot risico voor de zeldzame rassen vormen grootschalige dierruiming, zoals tijdens de MKZ-crisis in 2001. In EU-verordeningen is daarom een uitzonderingspositie mogelijk voor dieren van zeldzame rassen bij een uitbraak van een dierziekte. Het ministerie kan (maar is niet verplicht) dan besluiten om zeldzame rassen anders te behandelen dan de dieren van de 'gangbare' rassen, bijvoorbeeld door quarantainemaatregelen te nemen.

Weten waar ze zijn

De Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA) coördineert in een crisissituatie de ruiming en krijgt van de Rijksdienst

Voor Ondernemend Nederland (RVO, EZ) de bedrijfs- en diergegevens uit het I&R-systeem. Binnen drie uur na het constateren van de ziekte moet bekend zijn waar de Nederlandse zeldzame huisdierrassen zich bevinden. Om beter voorbereid te zijn bij een nieuwe uitbraak van een ziekte heeft het Ministerie van Economische Zaken (EZ) aan de SZH de opdracht gegeven om nu al zichtbaar te maken waar dieren van zeldzame rassen zich bevinden.

Fosfaatregelgeving

Door de fosfaatwetgeving dreigen runderen van zeldzame Nederlandse rassen die gemolken worden door veehouders, ingeruild te worden voor dieren van een meer productief ras. De minister heeft toegezegd dat kalveren van zeldzame rassen in 2017, geboren vanaf 1 oktober 2016, buiten de fosfaatregeling kunnen vallen. Temeer omdat hier Kamerbreed draagvlak voor is. Ook hiervoor is identificatie van de zeldzame Nederlandse rassen nodig. Onder zeldzaam vallen in dit geval rassen waarvan minder dan 6000 volwassen vrouwelijke dieren geregistreerd zijn, gebaseerd op de criteria van de FAO. Voor rundvee zijn dit de rassen: Brandrood rund, Groninger blaarkop, Fries Hollands, Roodbont Friesvee,

Lakenvelder en de kleurslagen zoals Witrik, mits de dieren behoren tot een van de eerder genoemde rassen. Het MRIJ-vee valt op dit moment qua aantal niet binnen deze criteria, maar de SZH blijft dit nauwgezet monitoren.

Vlaggen in het I&R

Om de zeldzame rassen herkenbaar te maken, gebruikt de SZH op verzoek van EZ het paraplubestand. Dit is een aangepast managementprogramma van Falcoo, dat met behulp van de stamboeken gevuld wordt. De stamboeken controleren of de raszuiverheid minimaal 87,5% is. Vanuit het paraplubestand kunnen de identificatie- en registratiegegevens van individuele dieren in het I&R gemarkeerd worden.

Het vullen van het paraplubestand is een omvangrijk project. Er is gestart met runderen, schapen en geiten, aangezien deze

Veel Lakenvelders beschermd in paraplubestand

Miriam van Straaten

Han Hopman

Roodbont Fries vee

in het I&R-systeem zitten en de dierhouders een Uniek Bedrijfs Nummer (UBN) hebben. Vervolgens zijn de varkens aan de beurt, daarna het pluimvee en ten slotte de paarden (de laatste twee diersoorten hebben geen I&R en de houders vaak geen UBN).

In verband met de heffingsronde per 1 juli 2017 van de fosfaatreductiemaatregelen, wil de SZH dan zoveel mogelijk runderen gevlagd hebben. Daarna overlegt ze met stamboeken van de andere diersoorten hoe de SZH op structurele en betrouwbare wijze aan de juiste gegevens kan komen. Zo kunnen de stamboeken houders oproepen hun dieren te laten registreren in het paraplubestand.

Wat is nodig?

De eigenaar van een dier moet in verband met de Wet bescherming persoonsgegevens toestemming geven aan de SZH om

haar of zijn gegevens van de stamboeken te mogen gebruiken voor het paraplubestand. Dat kan op twee manieren:

- door via mijnrvo de SZH te machtigen voor meldingen en informatieproducten. Er is een handleiding ontwikkeld hoe dat moet; deze is te downloaden via de SZH-website. Verder moeten de dierhouders hun gegevens in het formulier op de SZH-website invullen, zodat SZH weet welke dieren gevlagd kunnen worden;
- door een papieren machtiging aan te vragen via paraplubestand@szh.nl. Deze optie is minder wenselijk aangezien dit extra werk voor de SZH geeft en de veehouder minder inzicht heeft in de machtiging. Via de RVO is dit wel inzichtelijk voor de veehouder en kan dit ook eenvoudig weer gewijzigd worden.

Door de RVO is een handleiding gemaakt zodat het voor veehouders mogelijk wordt om de vlaggen te zien in het I&R. Op de site

van de SZH staat een link naar de handleiding.

Voortgang en raszuiverheid

Op 25 juni hadden zich 164 veehouders gemeld met in totaal ongeveer 6000 runderen. De SZH heeft met de rundveestamboeken, EZ en RVO overlegd om deze procedures zo goed mogelijk te laten verlopen. Er wordt aan verdere automatisering gewerkt om de processen zo soepel mogelijk te laten verlopen. De eerste stappen zijn gezet. Medeafhankelijk van de administratie van de stamboeken zal het voor sommige rassen relatief eenvoudig zijn en voor andere een stuk complexer.

Voor vragen en opmerkingen kunnen fokkers en houders terecht bij Peter van Eldik via: paraplubestand@szh.nl. De link naar de biodiversiteitsverdragen en naar de FAO-criteria staat in het artikel over het paraplubestand op de SZH-website. ●